

ARBEIDS- OG
SOSIALDEPARTEMENTET

Etter Banklov: Pensjonsregimet i privat sektor - hvordan ble det egentlig?

Jacob Hanssen

20. Mars 2014

Agenda

- Status for pensjonsreformen – privat sektor
 - Regelverk
 - Marked
- Styrker og svakheter – sett opp mot målsettingene
 - Pensjonsnivå
 - Arbeidsinsentiver/bærekraft
 - Flexibilitet
 - Enkelhet

Mange nye regler...

- Obligatorisk tjenestepensjon (2006)
- Ny alderspensjon i folketrygden (2011)
- Ny AFP (2011)
- Flexibilitet i privat tjenestepensjon (2011)
- Nye skatteregler for alderspensjon (2011)
- Dynamisk dødelighetsgrunnlag - K2013 (2013)
- Tjenestepensjonsloven (2014)
- Investeringsvalg fripoliser (2014)
- Nye maksimalsatser for innskuddspensjon (2014)

Status for pensjonsreformen – tre hovedgrupper

- Privat sektor med innskuddspensjon (tjenestepensjon), ev. kombinert med AFP
- Privat sektor med ytelsespensjon, ev. (ofte) kombinert med AFP
- Offentlig sektor med ytelsespensjon og gammel AFP

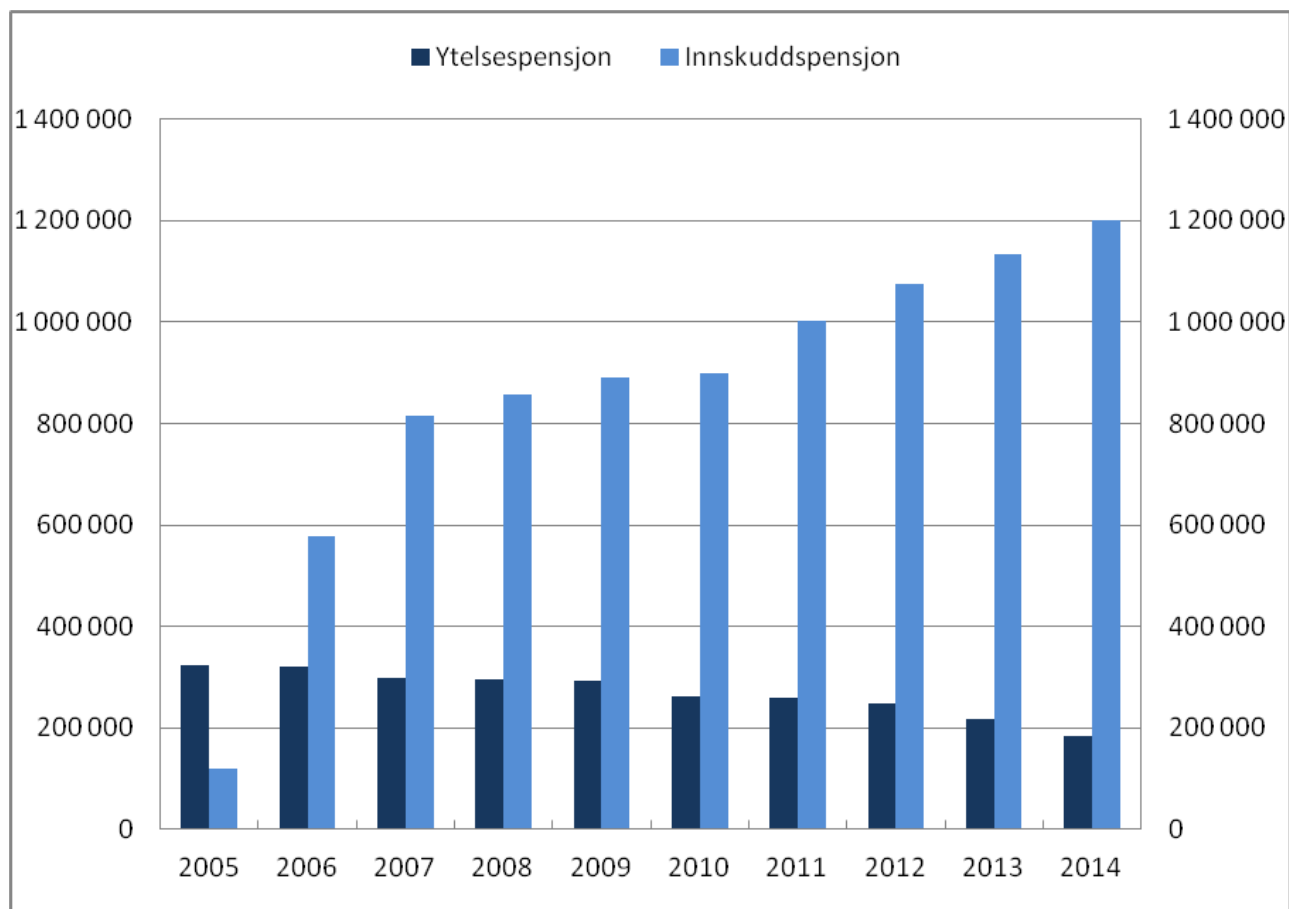

Status for pensjonsreformen – tre hovedgrupper

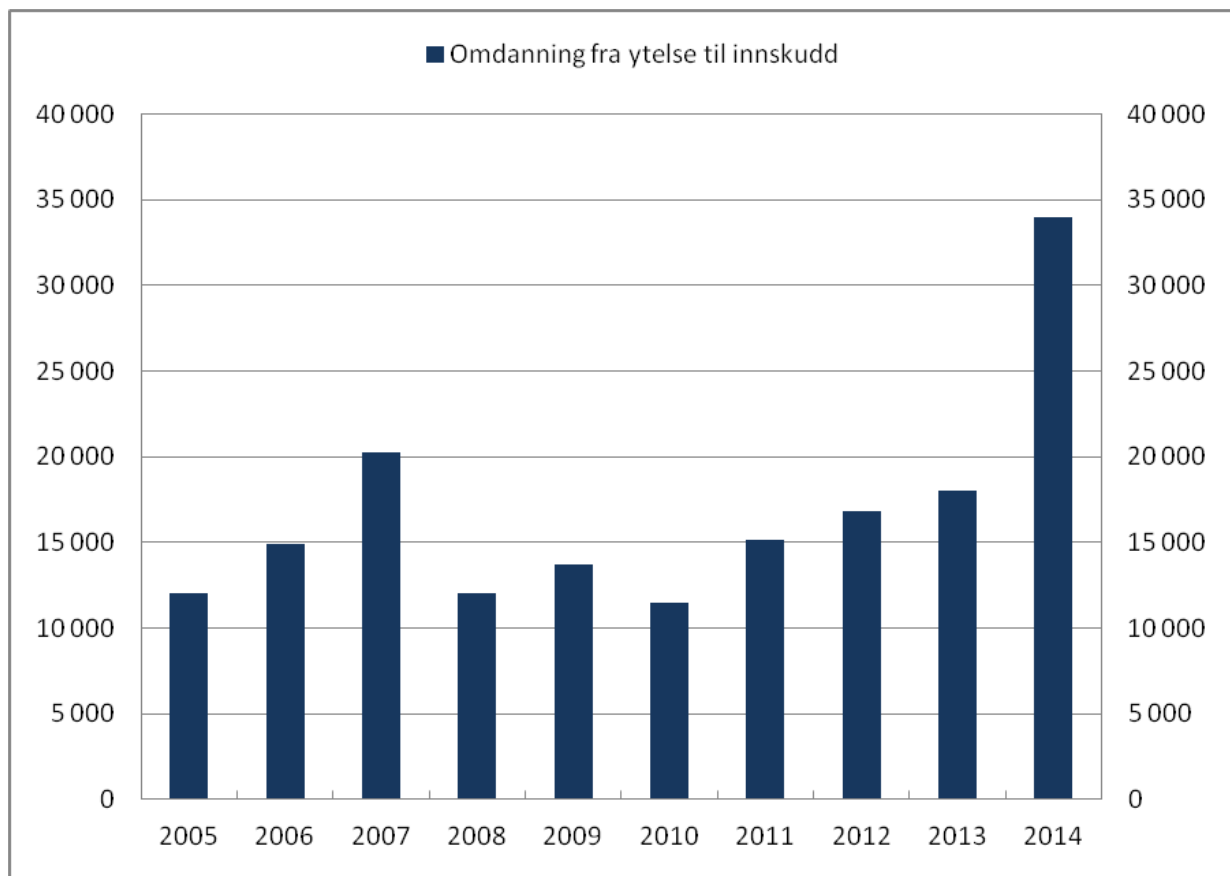
- Privat sektor med innskuddspensjon (tjenestepensjon), ev. kombinert med AFP
 - Både de innstrammende og fleksible elementene
- Privat sektor med ytelsespensjon, ev. (ofte) kombinert med AFP
 - Lov om foretakspensjon ikke levealdersjustert, ikke tilpasset nye opptjeningsregler
- Offentlig sektor med ytelsespensjon og gammel AFP
 - Bare de innstrammende elementene

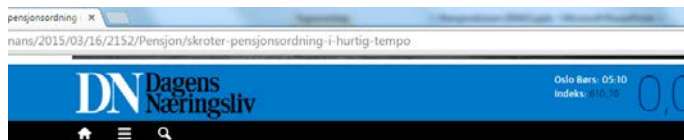
Antall aktive medlemmer med ytelses og innskuddspensjon

Omdanning fra ytelsespensjon til innskuddspensjon – antall ansatte

Skroter pensjonsordning i hurtig tempo (DN 16.03.15)

Konsersjef Odd Arild Grefstad og konserntillitsvalgt Heidi Storruste i Storebrand har forhandlet om ny pensjonsordning siden 2013. Foto: Klaudia Lech

Finans Pensjon

Skroter pensjonsordning i hurtig tempo

Pensjonsselskapet Storebrand leder toget av bedrifter som velger å stenge ytelsesordningen helt for sine ansatte. Fra nyttår ble alle ansatte flyttet over på innskuddspensjon. Det gikk ikke helt knirkefritt.

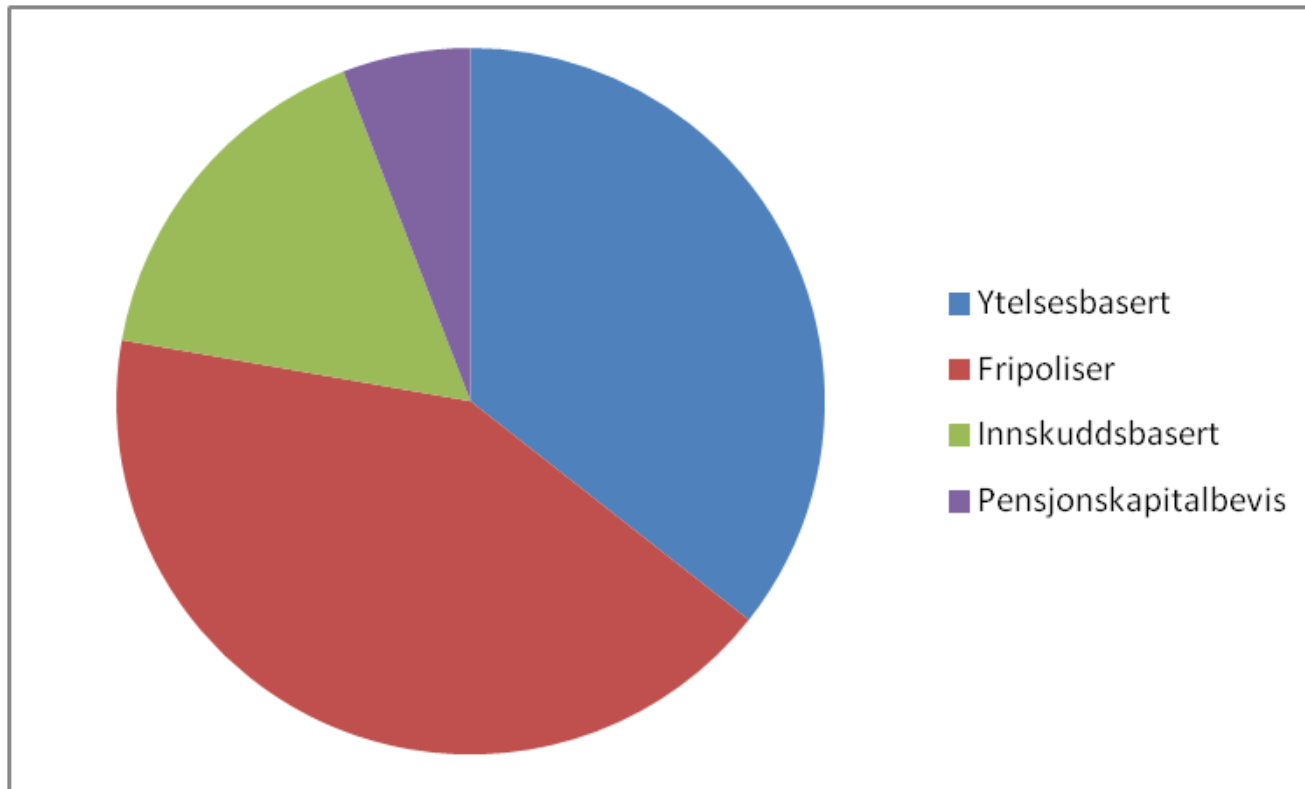
Anita Hoemsnes

Publisert: 16.03.2015 – 21:52

- Overgang til innskuddspensjon i 2015
 - Statoil
 - Norwegian
 - Storebrand

Forvaltningskapital 2013

Tre problemstillinger

- Lov om foretakspensjon
- Fripoliser
- Nytt ytelsesprodukt

Lov om foretakspensjon

- Banklovkommisjonen - overgangsregime (kontinuitet) fra foretakspensjon til ny tjenstepensjon for å unngå fripoliser
- Ble ikke fulgt opp i lovarbeidet
- Resultat:
 - Lov om foretakspensjon lever videre
 - Fripoliser ved omdanning fra ytelses- til innskuddspensjon
 - Justeringer av foretakspensjonsloven?

Fripoliser

- Egen utredning fra Banklovkommisjonen om fripoliser
 - Avtaler om fripoliser med investeringsvalg mellom kunde og selskap
 - innebærer at kundene gir fra seg den årlige avkastningsgarantien mot selv å velge hvordan pensjonsmidlene investeres
- Fulgt opp med lovforslag:
 - Fra 1. september 2014 kan det inngås avtaler om fripoliser med investeringsvalg mellom kunde og selskap.
 - Fripoliser skal være fullt oppresvert før det kan inngås avtale om investeringsvalg
 - Informasjonsplikt
 - 2 740 fripoliser med investeringsvalg ved utgangen av 2014

Nytt ytelsesprodukt?

- Mandat mars 2013 til Banklovkommisjonen:
 - Ønskelig og mulig med en ny ytelsesbasert kollektiv alderspensjon tilpasset ny alderspensjon i folketrygden?
 - Samsvar med prinsippene som ligger til grunn for andre former for skattefavoriserte pensjonsordninger
 - Årlig pensjon etter pensjonsplanen bør fastsettes som nettoytelse i prosent av lønn
 - Reflektere prinsippet om levealdersjustering
 - Dynamisk dødelighetsgrunnlag (K2013)
 - Overgangsregler

Nytt ytelsesprodukt?

- Krevende oppgave:
 - Teknisk komplekst
 - Mange ulike syn
- Levealderjustering – vanskelig å kombinere premieberegning (K2013) med prinsippene i pensjonsreformen
- Spørsmål om hva et nytt ytelsesprodukt kan tilføre, gitt at rammene som i andre ordninger og prinsippene som i pensjonsreformen

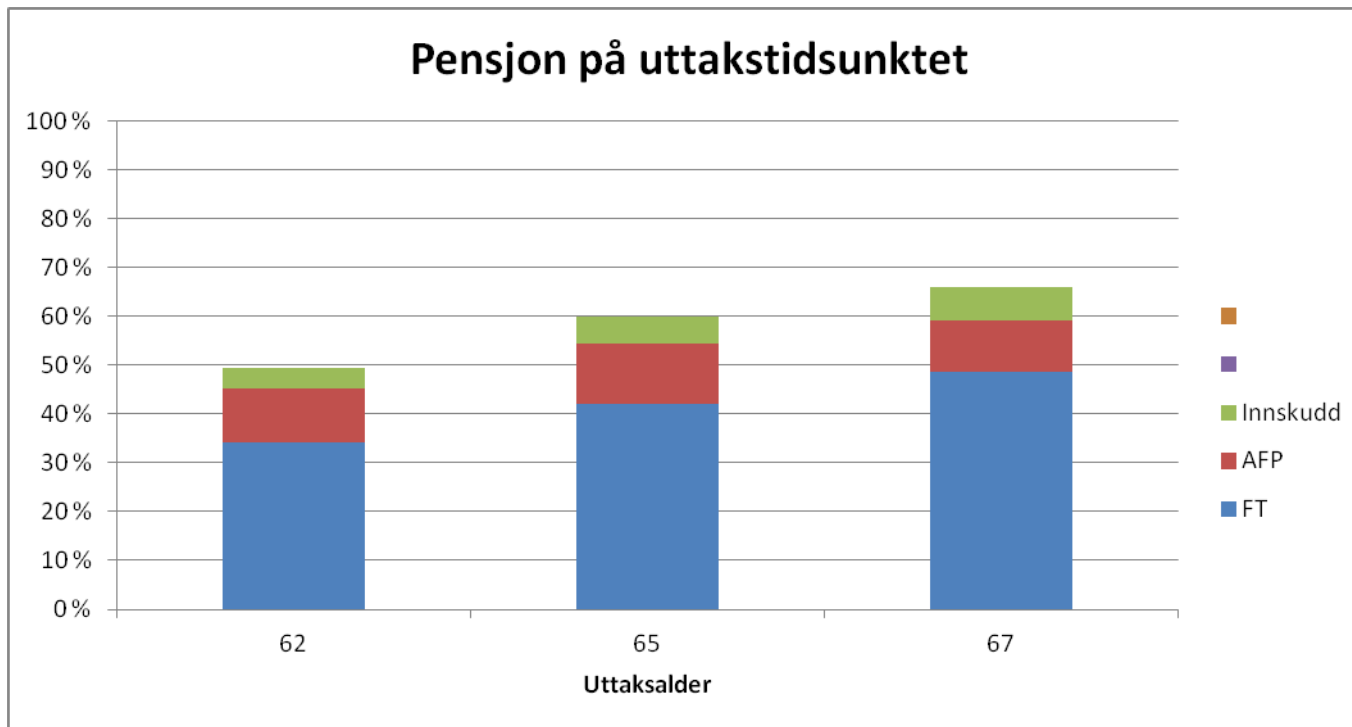

Målsettinger - vurderingskriterier

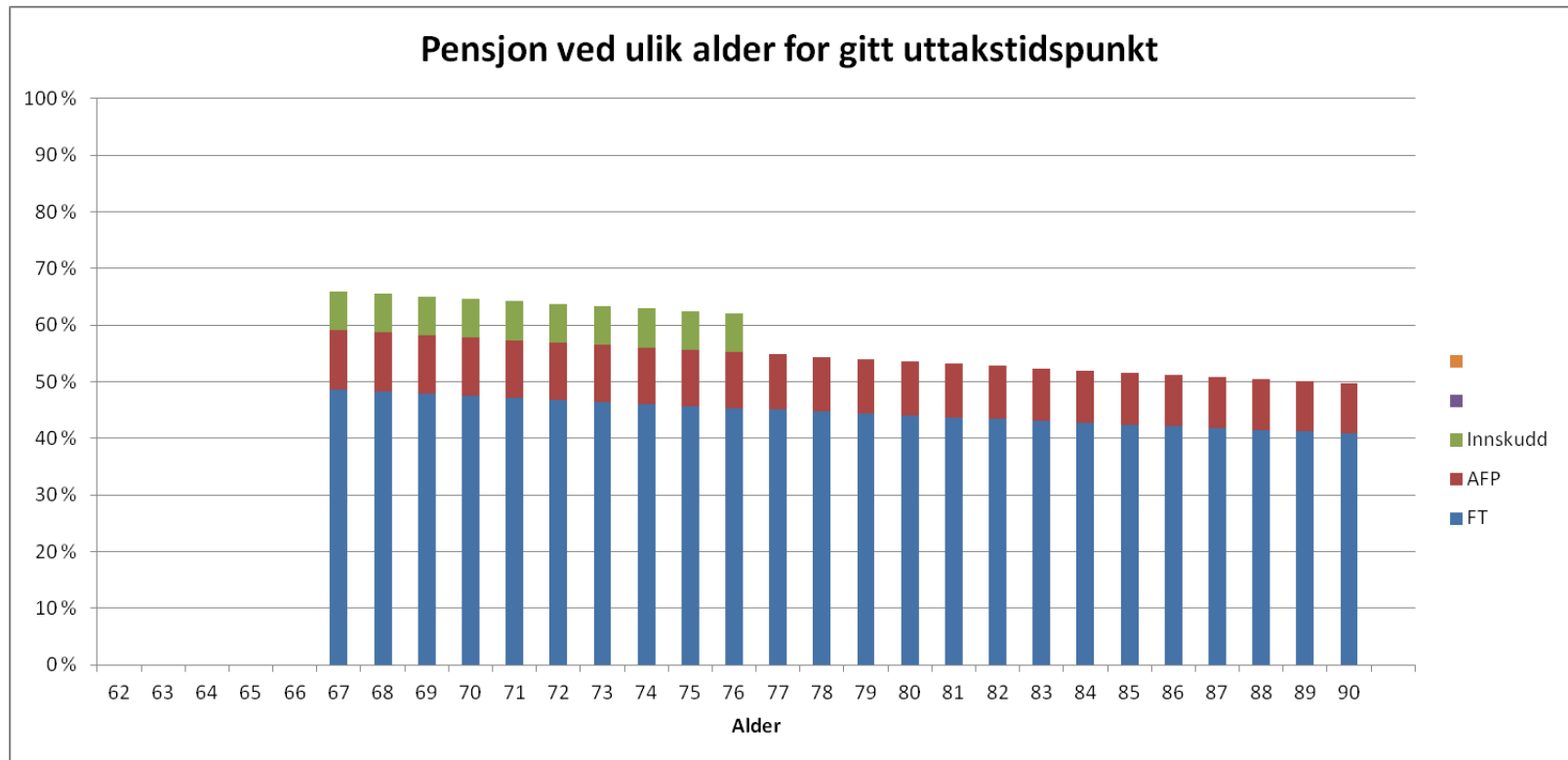
- Pensjonsnivåer
- Arbeidsinsentiver/arbeidsinsentiver
- Fleksibilitet
- Enkelhet

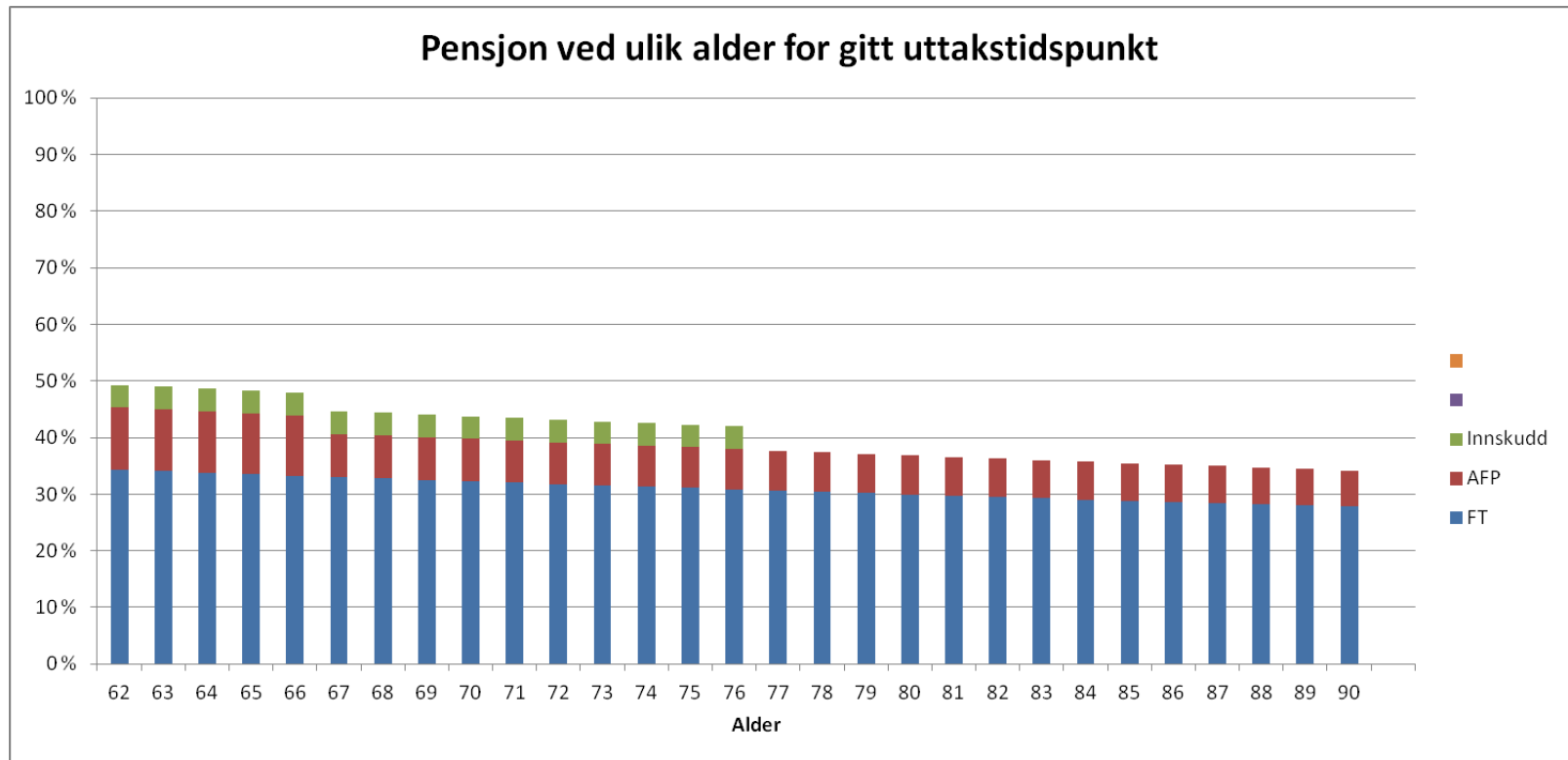
Innskuddspensjon og AFP

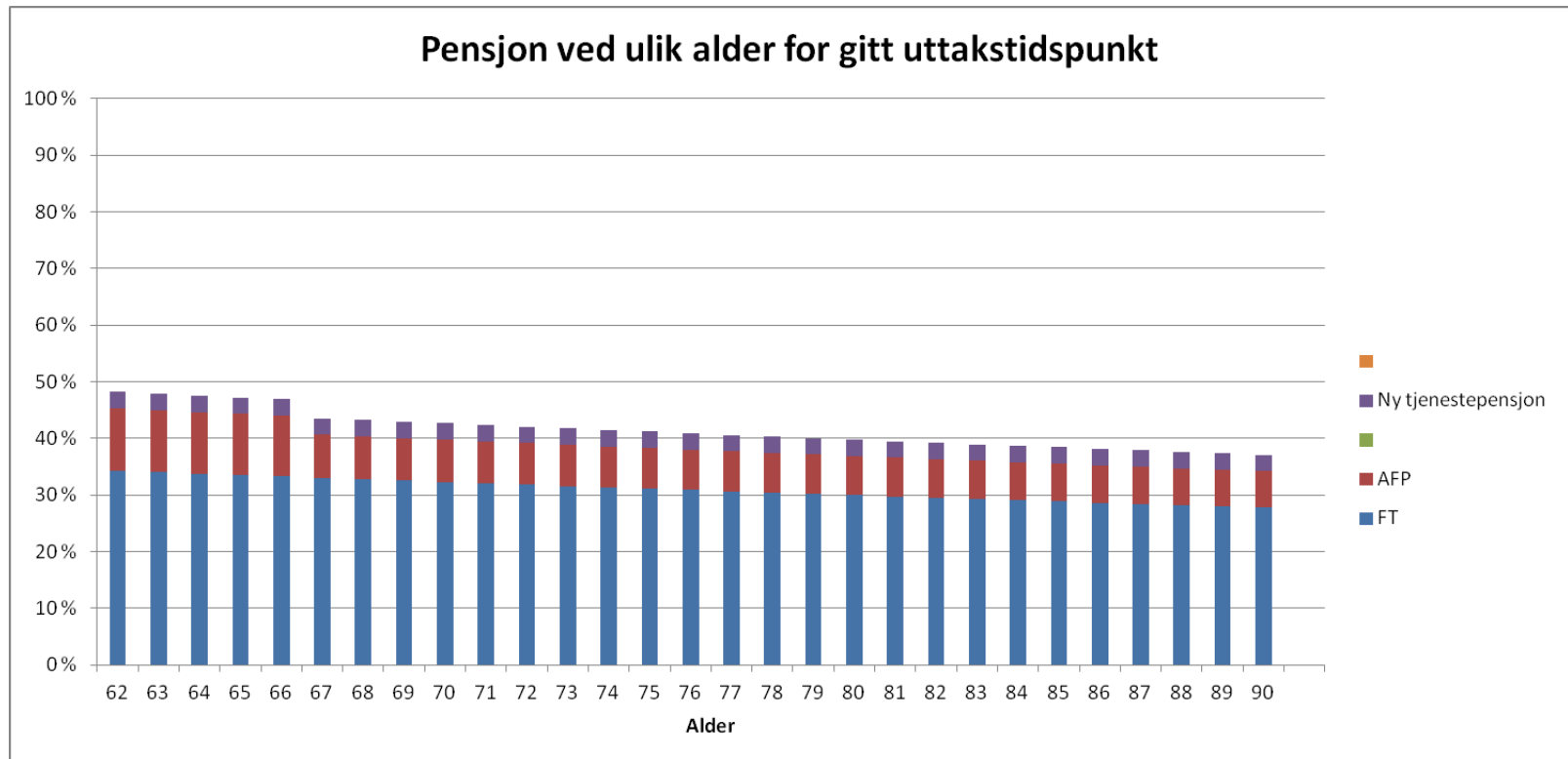
Innskuddspensjon og AFP

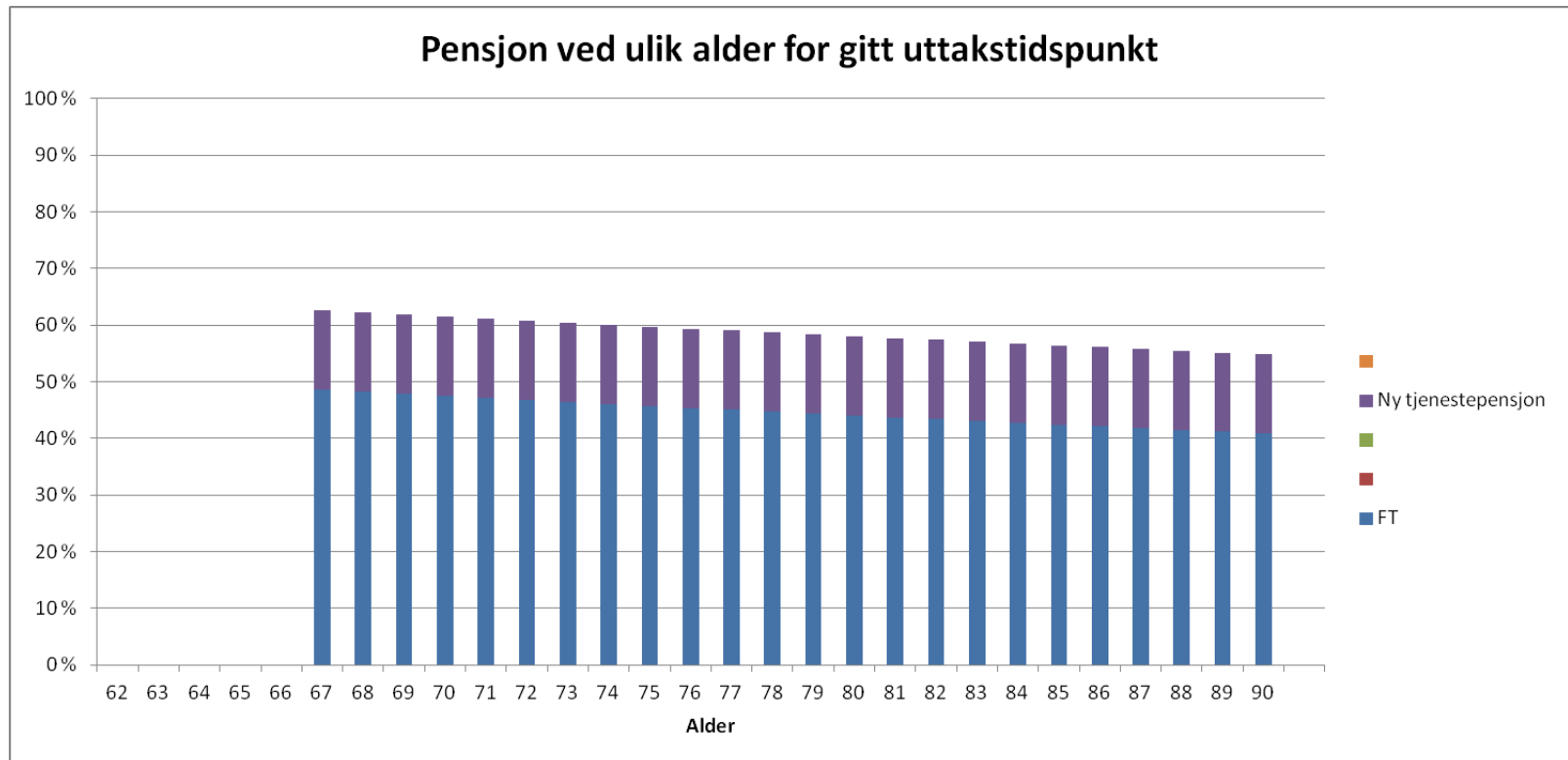
Innskuddspensjon og AFP

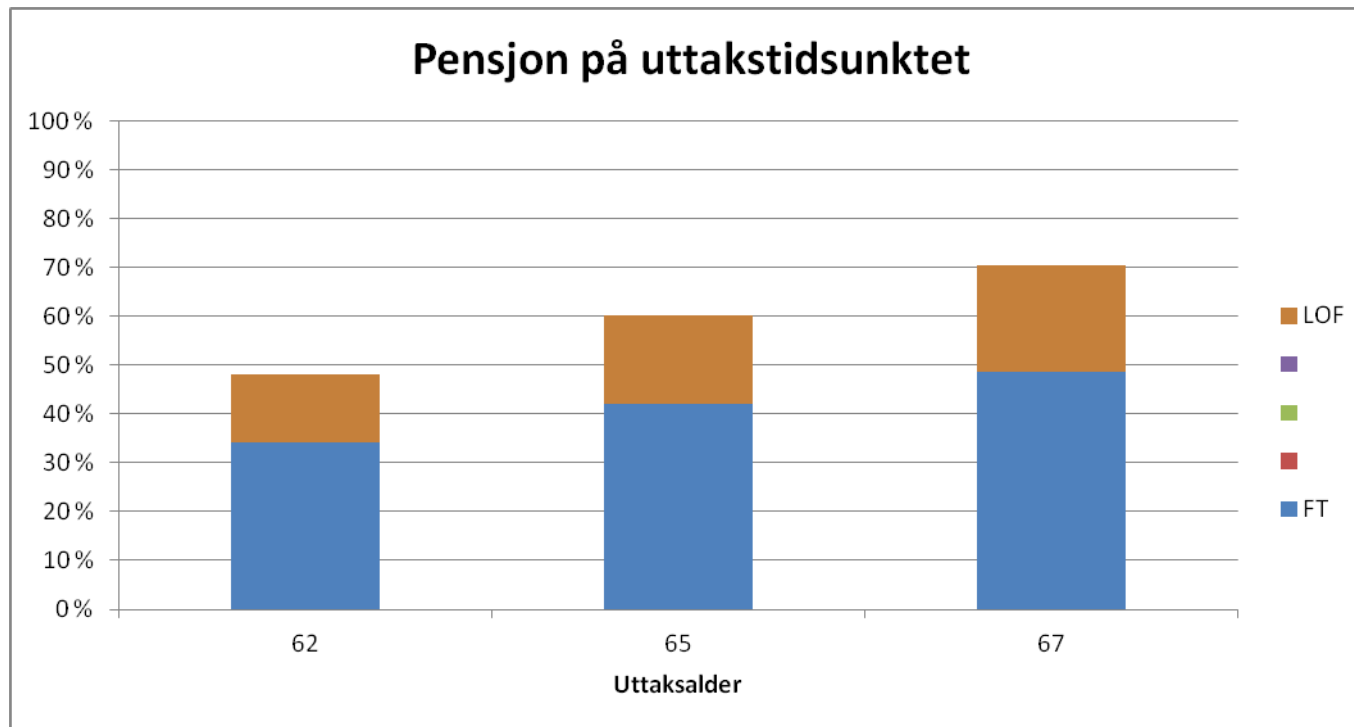
Tjenestepensjon og AFP

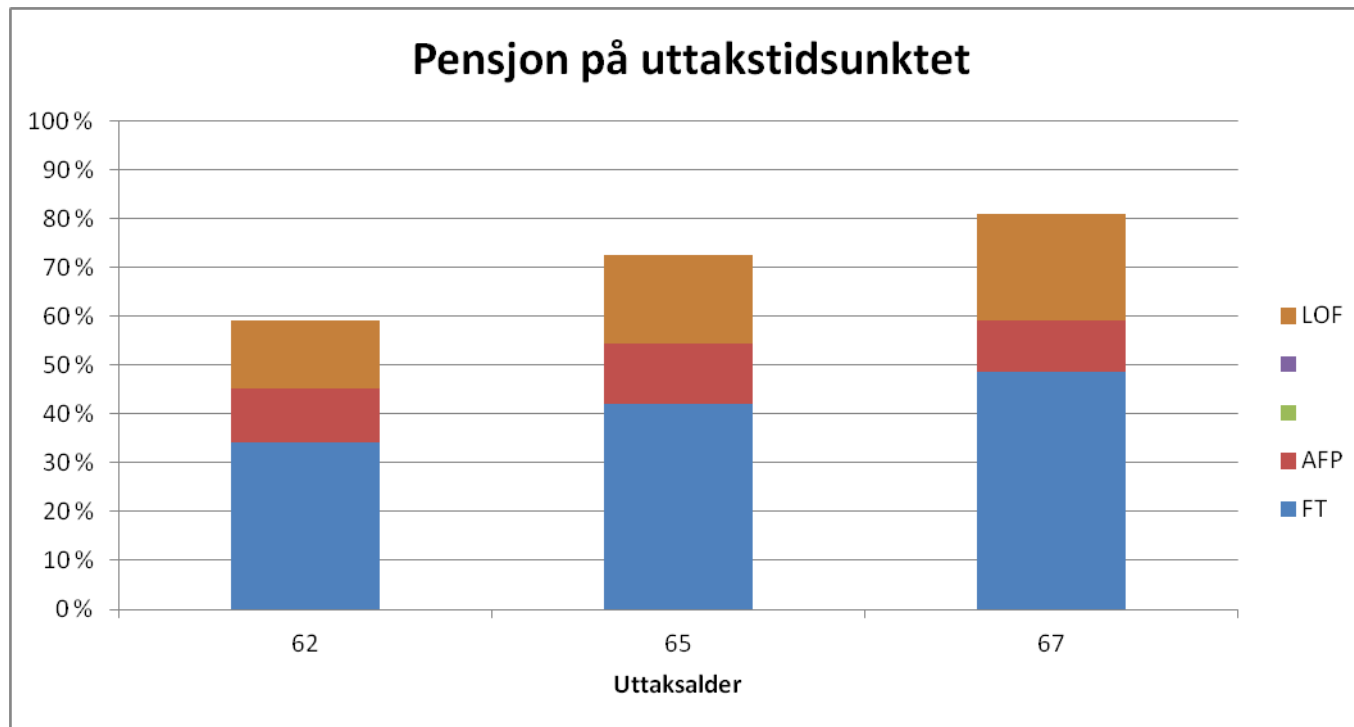
Tjenestepensjon - maksimalsatser

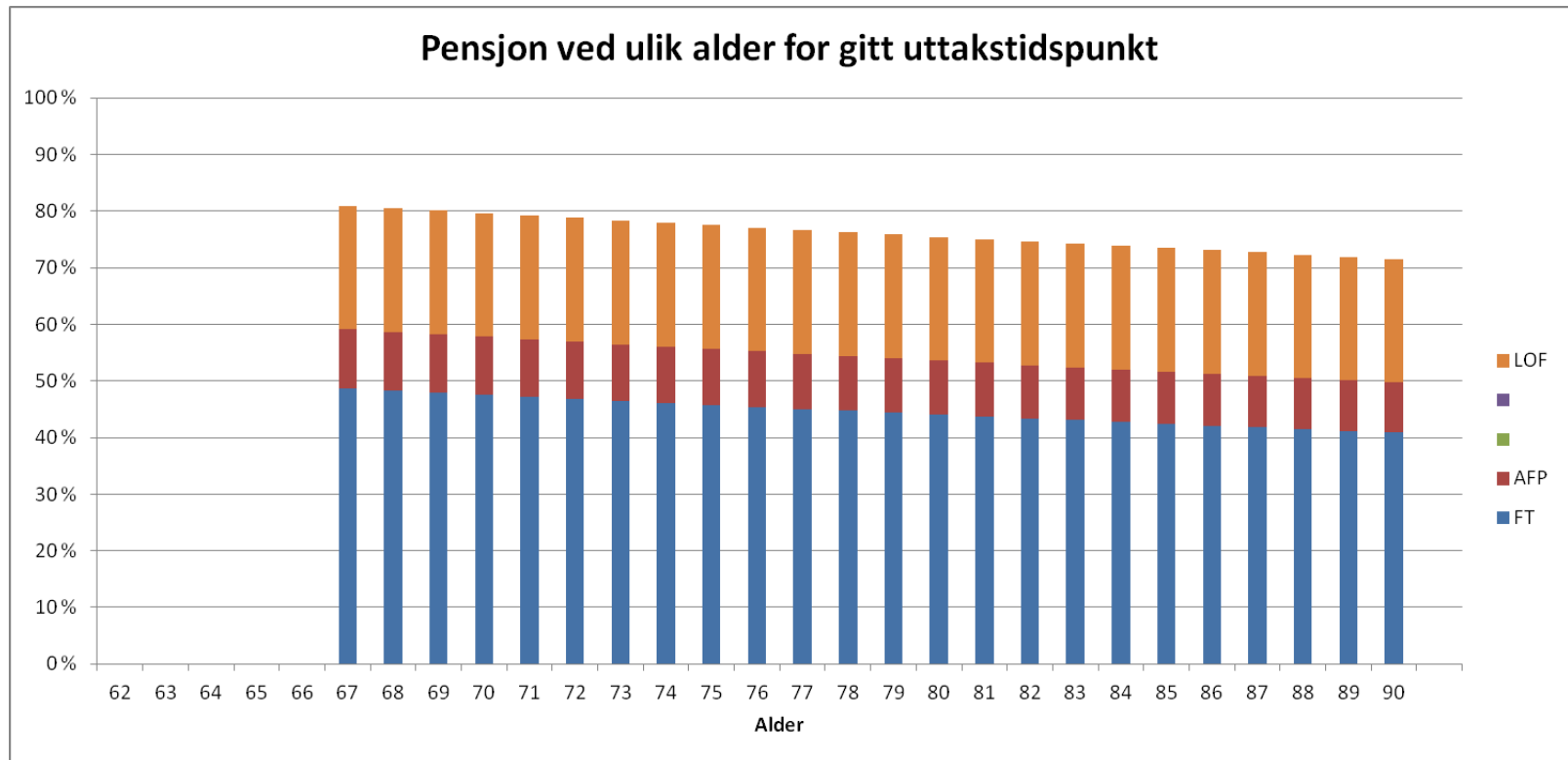
Ytelsespensjon

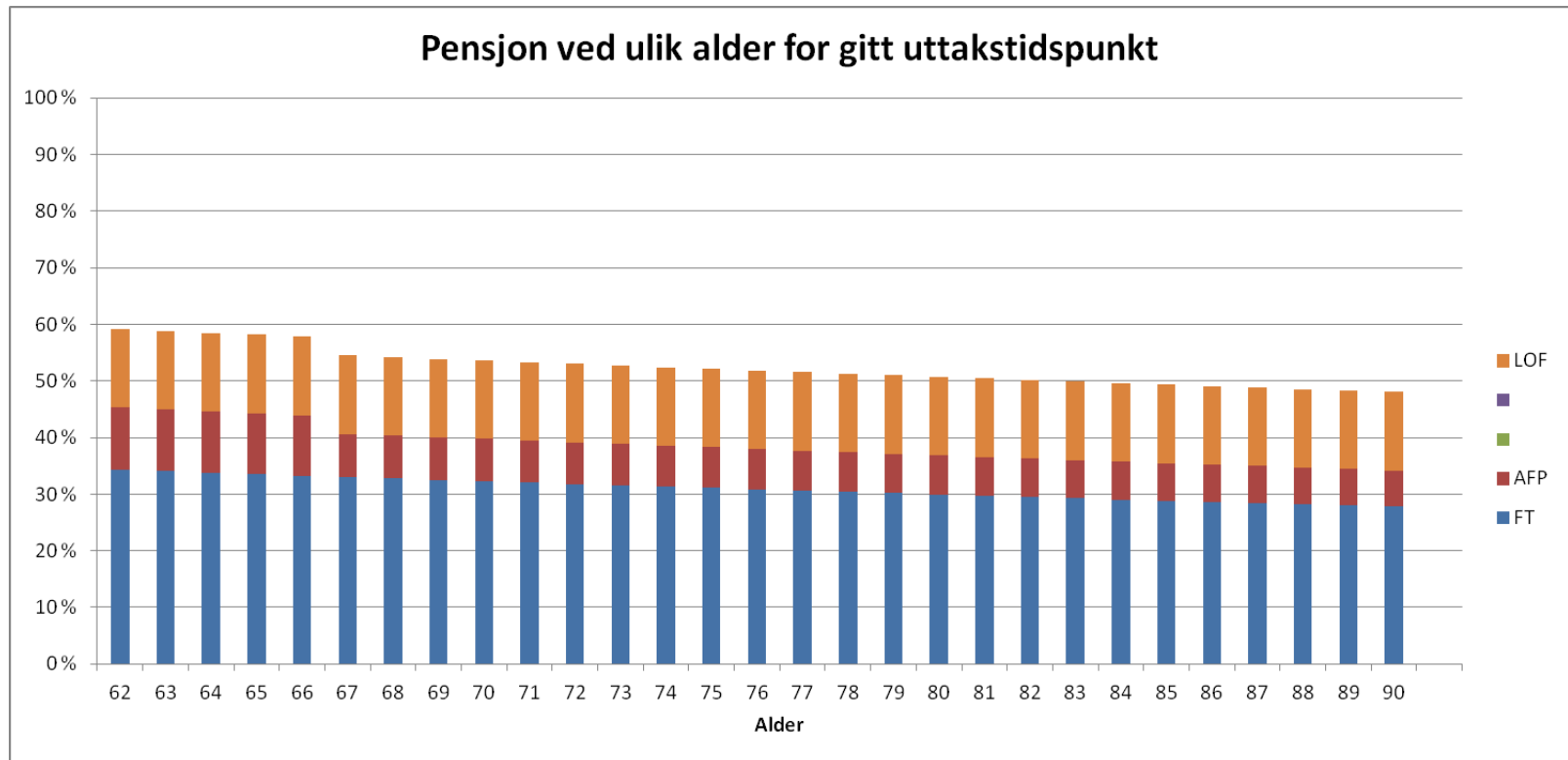
Ytelsespensjon og AFP

Ytelsespensjon og AFP

Ytelsespensjon og AFP

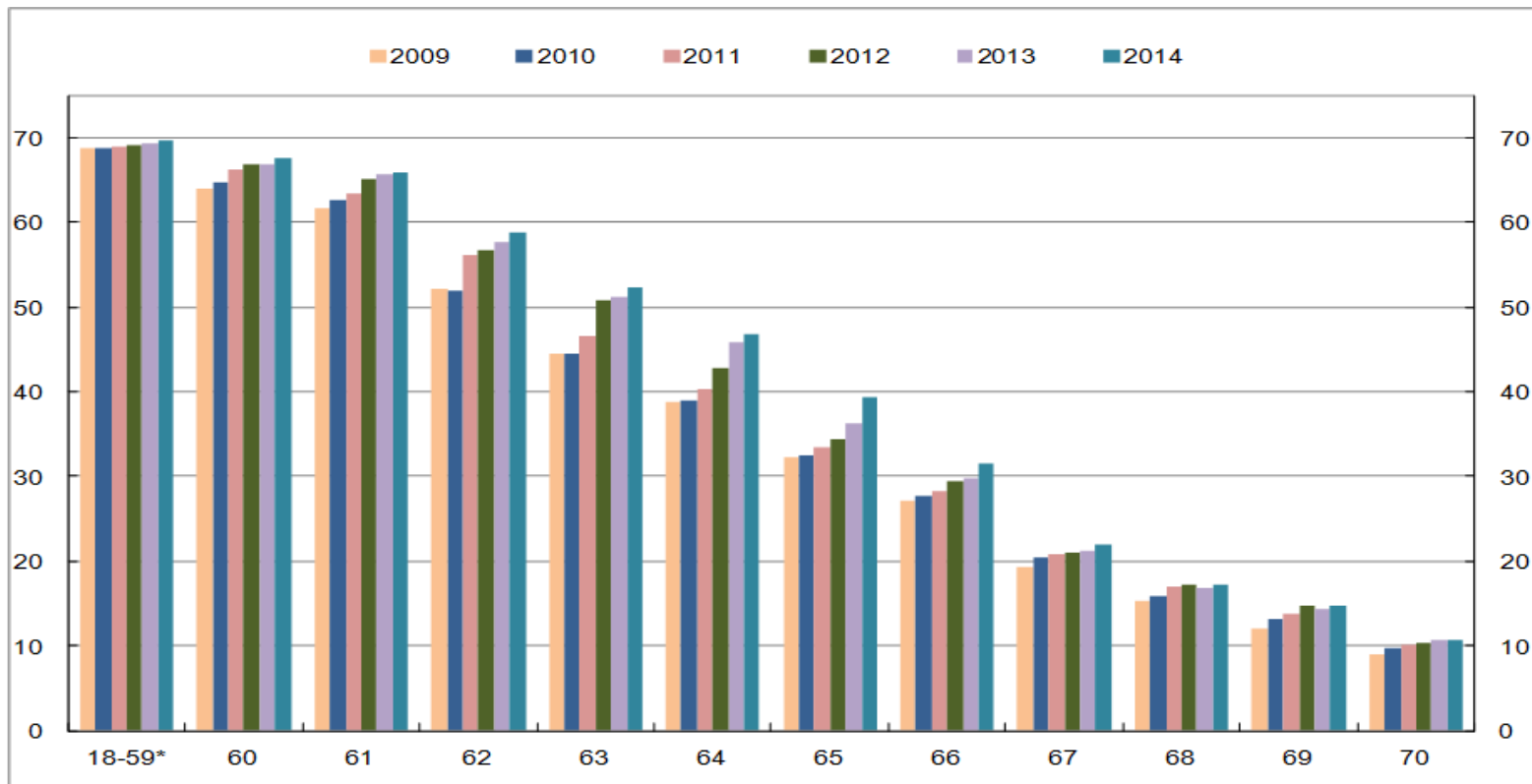
Pensjonsnivåer

- Privat sektor har fått pensjonsregler som:
 - bygger på de samme prinsippene, og
 - henger logisk sammen
- Mange valgmuligheter for å sikre ønsket pensjonsnivå
- For store ulikheter i pensjon – fordeling?
- Samlet kompensasjonsnivå – riktig fordeling av inntekt over livet?

Arbeidsinsentiver

Andelen 18–70 år i arbeid. Prosent

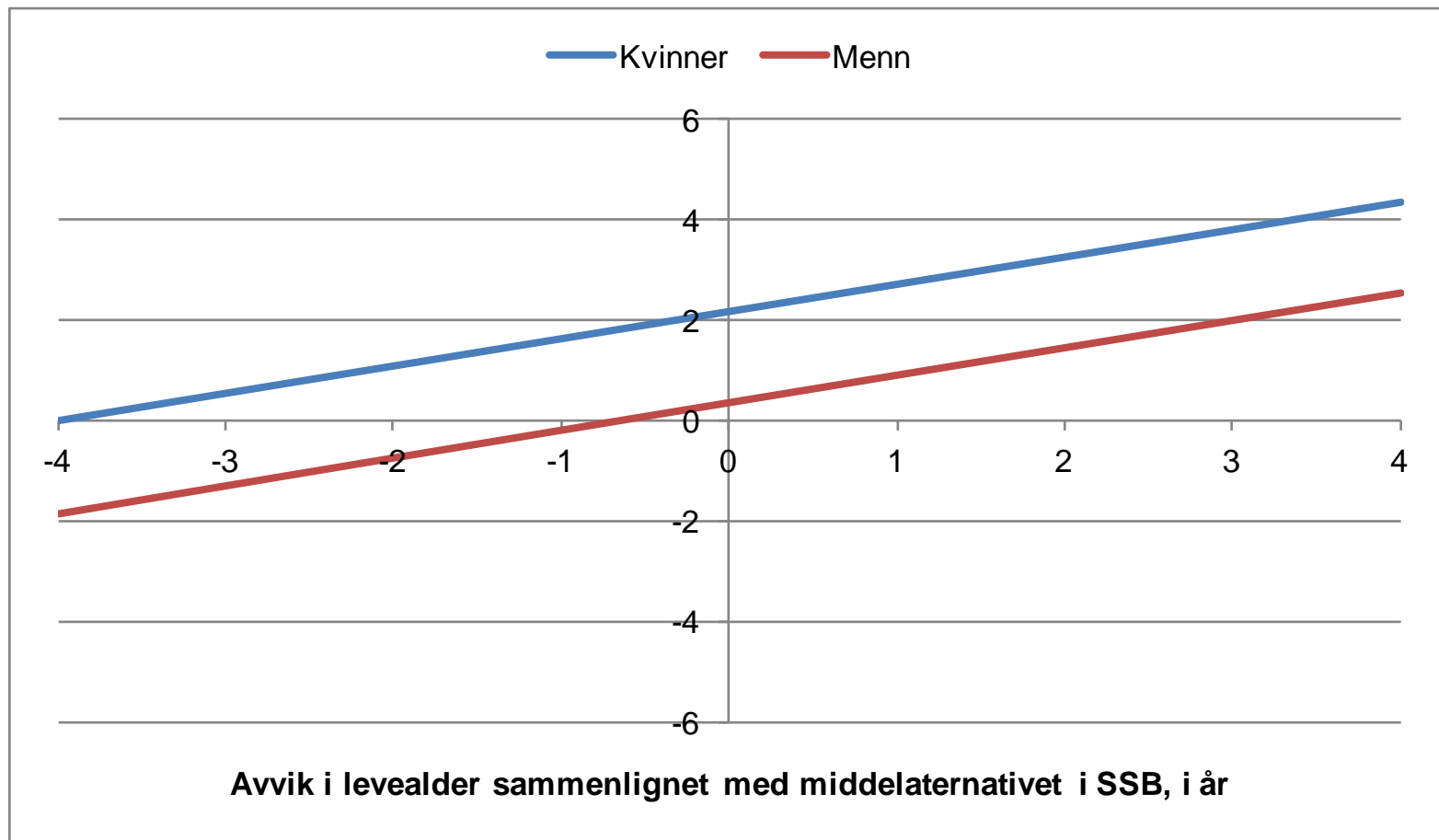

Fleksibilitet (før 67 år)

- Andel menn og kvinner som kan ta ut pensjon fra 62 år høyest for ansatte med AFP, kvinneandelen øker over tid
- Mange har tatt ut alderspensjon og AFP
- Lite uttak av tjenestepensjon
- 90 pst. i samme aldersgruppe tar ut 100 pst.
- 63 pst. kombinerer pensjon og arbeid, og mange arbeider mye (mer enn 30 t/uke)
- De som kombinerer har høy inntekt

Differanse i nåverdien av utbetalingsstrøm ved uttak 62 vs. 67 år, målt i G.

Er pensjonssystemet blitt for komplekst?

- Viktig at hovedprinsippene er enkle og forståelige
- Viktige at de permanente regler er enkle og forståelige
- De nye ordningene bygger på de samme prinsippene og henger logisk sammen, men har ulik utforming

Utforming av pensjonsordningene

- Ny alderspensjon i folketrygden – innskuddsliknende ytelsespensjonsordning
- Innskuddspensjon og tjenstepensjon – begge innskuddspensjonsordninger
- AFP – ytelsespensjonsordning – kan alternativt utformes som innskuddsliknende ytelsesordning:
 - $0,314 * 13,42 = 4,2$

Oppsummering

- Privat sektor har fått pensjonsregler som:
 - bygger på de samme prinsippene, og
 - henger logisk sammen
 - Bærekraftig/gode arbeidsinsentiver
 - Fleksibelt
- Pensjonsnivå
 - Folketrygden
 - AFP
 - Tjenestepensjon
- Framtiden : innskuddspensjon
 + innskuddsliknende ytelsespensjon?

